

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 24.06.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Milena Vasić, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedoka Božidara Nikolića

U periodu od oktobra do novembra 1991. bio je komandant 46. partizanske divizije. Tada je odlazio u Lovas i na ulazu u selo, sa leve strane, gde se nalazila njiva sa detelinom, primetio je nekoliko protivpešadijskih mina, a u samoj detelini nešto za šta je mislio da su džakovi. Neko od oficira rekao mu je da su to ljudska tela. Po dolasku u selo, stupio je u kontakt sa predsednikom Mesne zajednice, koji im je pokazao gde da se smeste i rasporede komandu. U selu su zatekli haotično stanje. Deo meštana je pobjegao iz sela, pa su seljani koji su ostali sakupljali letinu i hranili stoku. Ovu obavezu imali su i Srbi i Hrvati, pri čemu ih je u obavljanju radova od upada i provokacija štitila vojna pratnja. Čuo je da su ljudi u minskom polju stradali u nesrećnom slučaju. Angažovao je rovokopač iz druge brigade i organizovao sahranu. Njegova jedinica je obezbeđivala sahranu. U vreme njegovog dolaska, u selu je postojala Teritorijalna odbrana veličine jednog voda.

Pitanja predsednice veća

Vojska je u selu regulisala život, kretanje i policijski čas, a civilnim vlastima naložila da prikupe letinu i organizuju rad u selu.

Čuo je da su detelinu minirale hrvatske snage. Pripadnici TO Valjevo postrojili su meštane i oterali ih u minsko polje. Jedan od Lovaščana je krećući se kroz polje video minu i viknuo *evo je* nakon čega je jedan od vojnika otvorio vatru.

Na sastanke sa rukovodstvom Lovasa dolazio je optuženi Ljuban Dvetak sa svojim pomoćnicima.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Na pitanje Nataše Kandić, svedok odgovara da njegova jedinica nije došla u osvajanje teritorije, jer je područje već bilo osvojeno.

Pitanja branilaca optuženih

Optuženi Ljuban Devetak se predstavio kao predsednik Mesne zajednice. Nije izdavao niti produžavao nikakve propusnice. Poznato mu je da je propusnice izdavao pukovnik Kovač.

Kada mu je predsednica veća predočila propusnicu na kojoj je bio Kovačev, a pored njegovog svedokov potpis i pečat vojne pošte Kragujevac, svedok je potvrdio da su takve propusnice izdavane.

Na pitanje advokata Branka Lukića, svedok je odgovorio da su TO Valjeva i lokalna TO morale biti podređene 2. proleteskoj gardijskoj mehanizovanoj brigadi (pgmbr), ako su bile u njenoj zoni odgovornosti.

Saslušanje svedoka Milorada Petrovića

Svedok je bio policajac, vozač i pripadnik Valjevske brigade. Kritičnog dana vozio je potpukovnika Slobodana Kambera u Lovas. Na putu ka selu naišli su na ljude koji su ležali pored puta. Tu je zatekao vojnike u maskirnim uniformama, među njima Stanka Paramentića iz Valjeva

i Pericu, koje je poznavao od ranije. Rekli su mu da je tu minsko polje i da se skloni. Kamber nije izlazio iz auta. Vozilo nije bilo vojno, već je to bio beli *Poli*. Svedok je nakon toga odvezao Kambera u Lovas, a zatim, po njegovom naređenju, pratio kamion koji je ranjene na minskom polju odvezao u Tovarnik. Kako je Slobodan Kamber ostao u Lovasu, on se po obavljenom zadatku vratio po njega i odvezao ga u komandu.

Pitanja predsednice veća

U detelini nije video leševe. Na predočavanje iskaza svedoka Ivankovića da mu je sevdok tada rekao *ala ste ga zasrali*, svedok je to potvrdio i dodao da je to rekao jer je znao da su minsko polje postavili njihovi inženjeri. Tek je kasnije od potpukovnika saznao da ima ranjenih. Kamion sa ranjenicima pratio je do Šida, a onda se vratio u Lovas.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Na pitanje Nataše Kandić, svedok odgovara da je znao da je teren minirala vojska jer je u Tovarniku u komandi na zidu video kartu.

Komentar:

Pre saslušanja svedoka predsednica veća je konstatovala da je rešenjem predsednika suda razrešen branilac po službenoj dužnosti optuženog Ljubana Devetaka, advokat Zdravko Krstić, i da je za novog branioca postavljena advokat Jasmina Živić. Predsednica veća obavestila je prisutne da je proverom kod Advokatske komore utvrdila da je advokat Zdravko Krstić rešenjem koje je postalo konačno 1.10.2008. izbrisan iz imenika advokata zbog neplaćanja članarine, a da mu je to rešenje uručeno 3.12.2008. godine. Stoga je veće donelo rešenje o izdvajanju iz spisa predmeta zapisnika o glavnom pretresu od 16.10.2008. i 21.10.2008. jer su optuženi Ljuban Devetak i Dragan Bačić odbranu iznosili bez prisustva branioca, s obzirom na to da je lice koje ih je branilo bilo izbrisano iz imenika advokata rešenjem Advokatske komore Beograda. Veće je potom odbilo predloge branilaca o izdvajanju iz spisa predmeta svih zapisnika o glavnom pretresu uključujući i one gde se radi saslušanju svedoka.

Suđenje je pratilo 8 članova porodica žrtava i posmatrač *Žena u crnom*.